

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

LXXXVI. Damnum, quod quis suâ culpâ sentit, sibi debet, non alijs
imputare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62649)

remittitur; quòd de re impossibili, Juri aut bonis moribus contraria sint, vel ad liberius delinquendum invitent, juxta dicta *Lib. 1. tit. 35. an. 42.* Jure tamen subsistunt & obligationem inducunt contractus, quibus de quavis re sua & commercio subjecta, de majori minorive quantitate, qualitatèque, certò eventu, tempore, locòque, vel modò, dandò vel præstandò aliquòd à contrahentibus convenitur; vel evictionis, culpæ & casus prælatio aliave obligatio remittitur. Ratio est; quia quilibet rerum suarum moderator & arbiter est, *l. In re mandata 21. C. Mandati*, atque idcirco contractibus super iis initis Jure non reprobata conditiones, modos, diem, locum &c. apponere potest, prout vult, aut ipsi cum altero convenit, itaque legem sibi observandam contrahentes dicere possunt, *l. 1. C. In traditionibus 48. ff. de Pactis §. l. 1. §. 6. ff. Depositi.*

4. Neque sic temperata firmataque Regula quidquam officit; quòd lex futuris formam præscribat negotiis, eamque sequi omnes teneantur, *l. Leges 9. C. de LL.* etiam in Contractibus, qui non tam ex contrahentium conventionem, quam ex legum præscripto formam habent. Hinc certè est, quòd non valeant pacta; ut in dote maritus dolum duntaxat præstet, *l. Pomponius 6. ff. de Pact. dotal.* & ut idem non in id tantum, quod potest, seu in solidum condemnatur, *l. Alia 14. §. 1. ff. Solutio matrim.* Non, inquam, hoc Regula officit, partim; quia leges negotiis & contractibus quoque futuris formam dare ferè intelliguntur quoad pertinentia ad eorum substantiam: non semper quoad accessoria; hæc enim contrahentium voluntati & conventioni esse obnoxia deducta ratio & magister usus luculenter docent: partim verò; quia memorata duæ actiones Jure reprobata specialiter sunt. Prior quidem; quòd dotes suas mulieribus sal-

vas esse Reipublicæ intersit, *l. 1. ff. Solutio matrim.* Posterior verò; quòd sit contra bonos mores Civiles & contra affectionem reverentiámque debitam marito, & postulante, ne rigidè & inciviliter ab ipso amplius exigatur, quam sine gravi incommodo facere potest, *Duarenus ad l. Alia cit. §. 1. & Zæsius in l. Non tantum 20. ff. Solutio matrim. n. 2.*

REGULA LXXXVI.

Dammum, quod quis sua Culpâ sentit, sibi debet, non aliis imputare.

SUMMARIUM.

1. Sensus Regulae clarus ex ejus verbis.
2. Non minus clara est ratio,
3. Et obvia passim exempla damni,
4. Et amissionis lucri culpam sequentis.
5. Solutio objectorum.

Sensus Regulae ex ipsis ejus verbis perspicuus, ejusque veritas adeò explorata est, ut ex Responso Pomponii JCT. i & Regula Civili 203. *Quod quis ex sua culpa damnum sentit, non intelligatur sentire*, interpretatione Juris; quia hoc ei non patrocinatur; neque enim Juris auxilium meretur, qui se ipse conjicit in necessitatem, *l. Si fidejussor 7. §. 1. ff. Qui satisd. cog.*

Non perspicuus magis sensus, quam expedita ratio est; quia, ne quis alterius odio prægravetur & sine culpa puniatur, contra supra declaratas Regulas 20. & 27. damnum quasi poena quaedam suum tenere authorem, nec ulterius progredi debet, *l. Sancimus 22. C. de Poenis*; ut ita effectus suæ causæ, non alteri, imputetur, *arg. e. Cum cessante 60. de Appellat.*

Sic firmata Regulae usus materias & actiones omnes pervagatur; sic enim, qui servos sine delectu admittit, qui pueros puellasque præficit tabernis, qui parum diligentem socium assumit, de nemine queri: sed, quam eorum imperitiâ, in-

U u u u ; cur

carlavet injuriâ sentit, jacturam rerum sibi imputare, l. *Videamus* 1. 1. pr. ff. *Locati* & §. *fin.* *Instit. de Societate*, luæque stultitiæ acceptum ferre debet, qui ex damnosa hereditate, sine inventario adita, damnum patitur, l. *fin.* *C. de Jure delib.* De damno quoque frustra conqueritur is, cujus res usucapta est; suæ enim negligentia desidiaque supina debet imputare; quod intra statuti temporis spatium res suas non perquisierit ac vindicârit, l. 1. ff. *de Usucap.* Sic etiam, si putator ex arbore ramos dejiciens clamârit, ne quis periculo se obijciat, is, qui insuper habitâ eâ monitione damnum accepit, id ipse feret: nec putator legis Aquiliae pœnâ tenetur; quod transiens hoc damnum suâ culpâ accepisse videatur, l. *Si putator* 31. ff. *ad L. Aquil.* Sic, qui subitit iudicium & litigare maluit pro eo, quod aliâ viâ poterat consequi, si causâ perditâ in expensas condemnatur: & qui sponte compromisit in arbitros, ab his contra se latâ sententiâ stare, nec de alio quàm de seipso conqueri debet, l. *Diem* 27. §. 3. ff. *de Recept. Arbitr.* Demum & procurator pœnam, quam ex delicto præstitit, non recuperat à constituto, l. *Qui proprio* 46. §. 5. ff. *de Procurat.*

4. Neque damnum duntaxat, sed & lucri quoque, suâ culpâ non acquisiti, carentiam, quam sentit, ut quis sibi imputet, necesse est, l. *Quamvis* 11. *C. de J. & F.* cum damnum pati & lucrum perdere paria reputentur, arg. l. *Proinde* 22. *in fine.* ff. *ad L. Aquil.* saltem, si lucrum certum & jam debitum fuit, arg. l. *Liberto* 26. ff. *de Bonis libert.* sic enim clericus, si, quod præbendam primò vacantem non petat sibi conferri, gratiam Apostolicam perdat, *c. Si clericus* 11. *de Prab. & dignit. in 6.* & qui sibi promissum tempestivè non exigit, beneficii & lucri jacturam imprudentia, negligentiaque suâ acceptam ferre debet; nam universim beneficium Jura non conferunt negligentibus, sed vigilan-

tibus patrocinantur, l. *Papilius* 24. *in fine.* ff. *Qui in fraud. credit.* Menoch. *de Arbitr. jud. casu* 194. n. 24.

Quæ Regula opponuntur, nihil habent difficultatis; quia imprimis, l. *Sigittur* 59. ff. *Pro socio* damnum quidem à locio illatum consocio imputatur: sed aperte ei duntaxat, qui culpæ particeps fuit, Dynus *hic* n. 3. Deinde, cum vi statuti vel consuetudinis pro eo, quod filius suâ culpâ condemnatus est, conveniri & patrem posse, quidam asserunt apud Fachineum *Lib. 9. Controvers. cap. 52.* id juxta dicta *cit.* 23. n. 1. eò solum calu verum est, quò culpæ & delicti à filio commissi pater aliquò modò particeps aut in educatione & correctione negligens fuit, Panormit. *in c. fin. de Delict. puer.* n. 3. Menoch. *Vol. 1. consil.* 100. n. 119. & Barbosa *in c. cit.* n. 8.

REGULA LXXXVII.

Infamibus portæ non pateant
Dignitatum.

SUMMARIUM.

1. Sensus & ratio Regulae,
2. Instantia ei objecta,
3. Et cum ea conciliata.

Sensus est, *Personæ, Juris aut Facti infamia notatæ ad dignitates & munera honorifica assumi & admitti non debent.* Est ad Mentem Canonicis & Dyni ad hanc Reg. & ipsius Constantini Imp. cujus ad Volustanum Rescriptum est, *Neque famosis & notatis & quos scelus vel turpitudine vitæ inquinat, & quos infamia ab honestorum catu segregat, dignitatis portæ pateant,* l. 2. *C. de Dignitat.* *Quis enim, vox sapientis est, honorificabit ex honorantem animam suam?* Ecclesiastici *cap. 10. v. 32.* Ratio est, quia ex infamiae probro & macula nascitur in animis hominum contemptus dignitatum & honorum,